

Zeitstreifen
Preseci

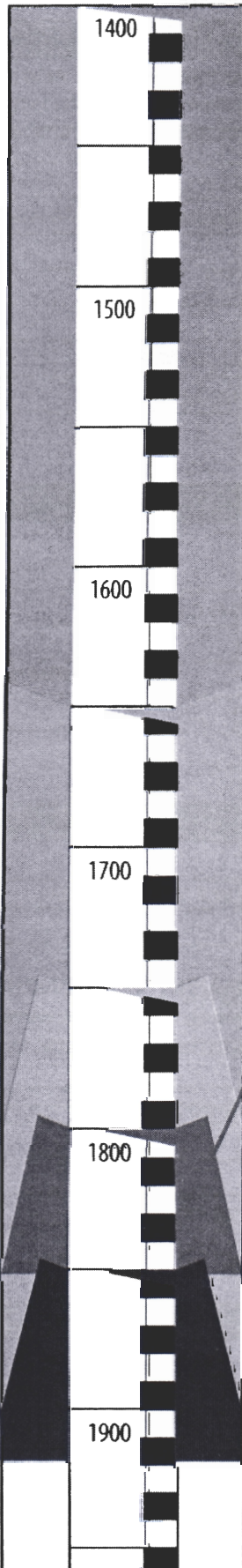
Nathaele Vogel (Ausschnitt)

Michael Welply (Ausschnitt)

Auguste Couder (Ausschnitt)

I. Razvoj i kriza u ranom novom dobu (15. do sredine 17. veka)

- **Humanizam:** Ponovno otkrivanje antičkog znanja i počeci moderne nauke
- **Renescansa:** Ponovno radanje antičke umetnosti
- Otkrića novih kontinenata i posledice
- Uspon Habzburgovaca
- Gubljenje poverenja u crkvu – Martin Luter i reformacija
- Protivreformacija i tridesetogodišnji rat Nathaele Vogel (isečak)

II. Apsolutizam i prosvetiteljstvo (sredina 17. do kraja 18. veka)

- Luj XIV. – apsolutistička vladavina i život u dvorcu Versaj
- Merkantilizam – novi oblik privrede
- Engleska – majka moderne demokratije
- Kako ideje prosvetitelja i danas utiču na ljudsku svakodnevicu
- Vreme prosvetljenog apsolutizma u Austriji
- Michael Welply (isečak)

III. Revolucije i kontrarevolucije (kraj 18. do sredine 19. veka)

- Nastajanje Sjedinjenih Američkih Država (SAD)
- „Sloboda, jednakost, bratstvo!“ – Francuska revolucija
- Vreme Napoleona
- Bečki kongres i novi poredak u Evropi
- Restauracija, bidermajer i Revolucija 1848./49.g.
- Auguste Couder (isečak)

IV. Industrijalizacija (sredina 18. do početka 20. veka)

- Novi pronalasci omogućavaju početak industrijalizacije
- Nezadrživi razvoj tehnike menja život ljudi
- Industrijalizacija i promene u društvu
- Nastajanje nacionalnih država
- Umstrukturisanje austrijske mnogonacionalne države (Nagodba...)
- Svakodnevica u vreme 1900.g., vreme uredjenja avenije Ringstrase i Secesija

V. Imperializizam i 1. svetski rat (sredina 19. veka do 1918.g.)

- Porobljavanje Afrike i Azije
- Evropeizacija i iskorištavanje kolonija
- Trka u naoružanju, nastajanje blokova moći i suprotnosti u Evropi
- 1. svetski rat – tok, „domovinski front“ i kraj rata

► **Welche Einzelheiten vom Leben der Menschen in der Frühen Neuzeit, im Zeitalter des Absolutismus, in der Zeit der Revolutionen und Gegenbewegungen ... kannst du noch erläutern? Wie wäre es mit einer Wiederholung?**
 ► **Koje pojediniosti o životu ljudi u ranom novom dobu, u vreme apsolutizma, u vreme revolucija i kontrarevolucija... možeš još objasniti? Kako bi bilo da to ponoviš?**

7. Das nationalsozialistische Deutschland

7. Nacistička Nemačka

Von der Weimarer Republik zur Diktatur / Od Vajmarske republike do diktature

1930-ih godina su nerešeni privredni i politički problemi pogodovali uspostavljanju diktature po ugledu na Italiju.

Die Krise der Weimarer Republik / Kriza Vajmarske republike

Weimarer Republik/Vajmarska republika, Weltwirtschaftskrise/svetska privredna kriza – Feindbilder/dežurni krivci

Početak: Vajmarska republika je od 1918.–1923.g. trpela posledice 1. svetskog rata. Polako i uz velike napore se privreda oporavljala: ekstremno velika inflacija je milionima ljudi uništila ušteđevinu, na dnevnom redu su bili neredi i upotreba sile. Od 1923.g. se privreda počela oporavljati („zlatne 1920-te“), tako da je narod ponovo verovao u poboljšanje. Mnogi su verovali u demokratiju – vera u bolji život je preovladavala.

Posledice svetske privredne krize: Privredna kriza u SAD-u se negativno odrazila na Vajmarsku republiku i ponovo dovela do državne krize (1929.g.). Milioni su se našli u nevolji. Ni jedna od, za kratko formiranih, vlada nije bila u stanju da smanji nezaposlenost i neimaštinu. Mnogi su se zbog toga teško mogli da odbrane od propagande Nacional-socijalističke nemačke radničke partije (NSDAP). Ona je okrivljavala druge političare (M-1), komuniste i Jevreje za krizu i istovremeno obećavala rešavanje svih problema (M-2).

- **Erkläre den Zusammenhang zwischen Wirtschaft und Politik.**
- **Objasni vezu između privrede i politike.**

Die Errichtung der NS-Diktatur / Uspostavljanje diktature

Adolf Hitler/Adolf Hitler, Ermächtigungsgesetz/zakon o ovlašćenjima, Paul von Hindenburg/Paul von Hindenburg, SA/“odelenje za napad” – Joseph Goebbels/Josef Gebels

Koaliciona vlada sa NSDAP: Adolf Hitler je 1919.g. pristupio Nemačkoj radničkoj partiji (DAP, od 1921.g. NSDAP) (M-3) i 1921.g. postao njen predsednik. On je od NSDAP-a napravio partiju koja je služila vođi uz pomoć naoružane privatne armije – odeljenja za napad („SA - Sturmabteilung“). Na početku svetske privredne krize NSDAP je stalno jačala, a jula 1932.g., sa 37,4 % glasova, postala je najjača partija (M-4). 30. januara 1933.g. predsednik države, Paul von Hindenburg, je Adolfa Hitlera ovlastio da formira koalicionu vladu. Hitler je postao državni kancelar.

Nemačka postaje diktatura: Nakon podmetnutog požara u nemačkom parlamentu od strane nepoznatog počinioca 28. februara 1933.g. predsednik države, Hindenburg, je uveo izvanredno stanje. Time je automatski stavio osnovna politička prava Vajmarske republike izvan zakona. Nacional-socijalisti su raspisali nove izbore u martu 1933.g. na kojima, uprkos intenzivnoj propagandi, nisu osvojili apsolutnu većinu. Nakon toga su Nemačku postepeno pretvorili u diktaturu. Zakonom o ovlastima su isključili parlament (M-5). Ostale političke partije i sindikati su zabranjeni (M-6). Nakon smrti predsednika 1934.g., Adolf Hitler je preuzeo i njegovu dužnost. Nemačka vojska je bila zakleta na vernost predsedniku, tj. sada „vođi“, te je morala izvršavati njegova naređenja.

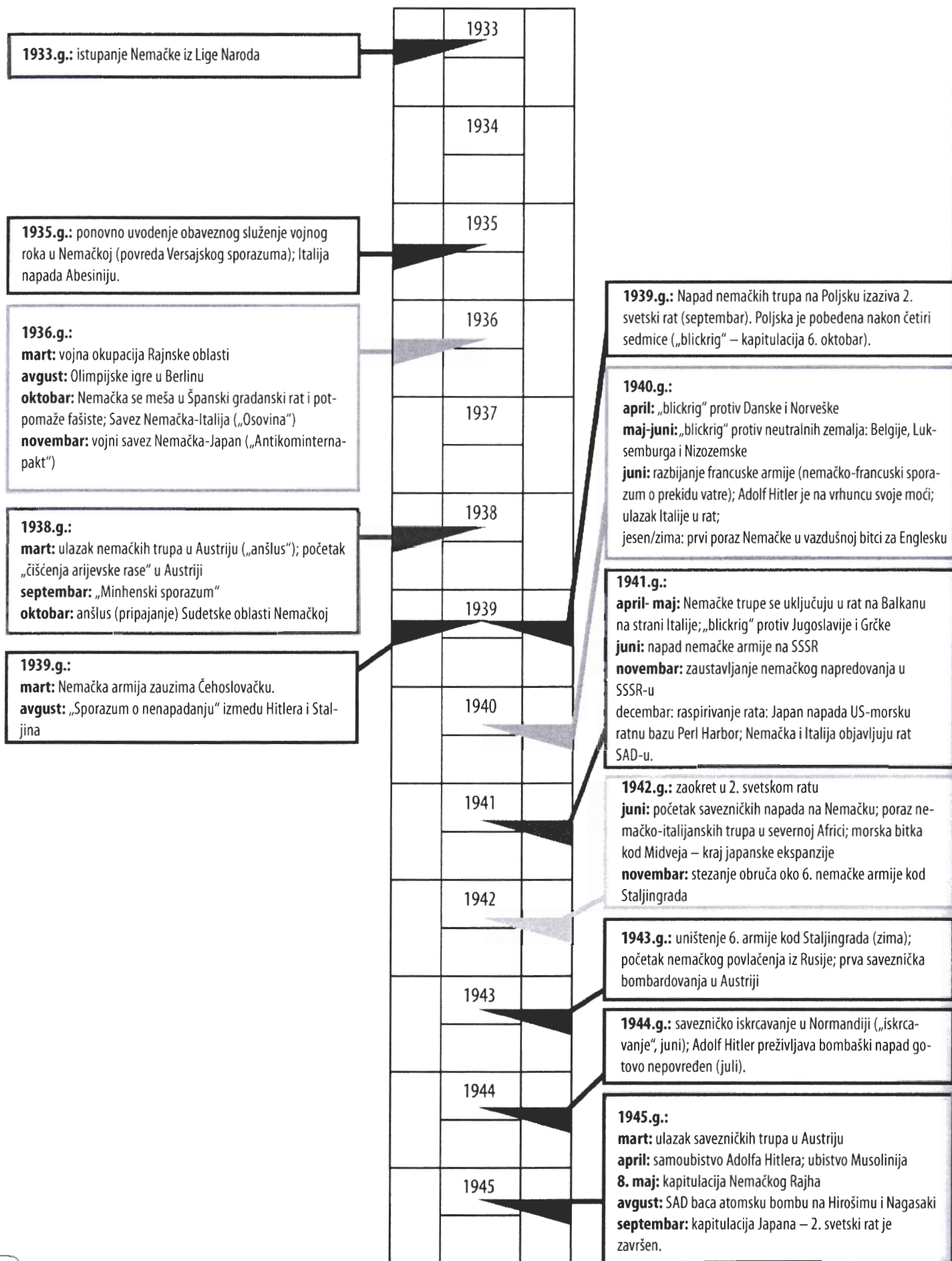
- **Erläutere, wie die Nationalsozialisten Deutschland zur Diktatur machten.**
- **Pojasni kako su nacional-socijalisti od Nemačke napravili diktaturu.**

Die Vorbereitungen des Kriegs – 1933 bis 1939

Priprema rata – 1933. do 1939.g.

Der Kriegsverlauf – 1939 bis 1945

Tok rata – 1939. do 1945.g.

Internationale Politik von 1945 bis 1955
Internacionalna politika od 1945.g. do 1955.g.

Österreichische Politik
Austrijska politika

<p>1945.g.: osnivanje Ujedinjenih nacija (UN); povećana napetost između zapadnih saveznika i SSSR-a</p>	<p>1945</p>	<p>1945.g.: 27. april: Pod vodstvom Karla Renera formirana privizorna vlada proglašava ponovno uspostavljenu Republiku Austriju („Proglašenje nezavisnosti“). 8. maj: kraj 2. svetskog rata; Austrija je zaposednuta od strane saveznika i podeljena na četiri zone. Pravo odlučivanja u zemlji ima „Savet saveznika“. NSDAP je zabranjena. 25. novembar: prvi slobodni izbori; Savezni kancelar, Leopold Figl, sastavlja vladu nacionalnog jedinstva uz sudelovanje ÖVP-a, SPÖ-a i KPÖ-a (do 1947.g.). U Austriji vlada velika ekonomska kriza. Počinje obnova i izgradnja. 13. decembar: početak monetarne reforme i uvođenje šilinga kao monete</p>
<p>20. decembar: Karl Renner postaje predsednik. 1945: Oslobođenje od kolonijalizma: Nakon završetka 2. svetskog rata Francuska i Nizozemska su pokušale u ratu od Japanaca, od njih otete kolonije, ponovo da vrate i pri tome naišle na otpor domaćeg stanovništva. Indonezija postaje nezavisna od Nizozemske.</p>	<p>1946</p>	<p>1946.g.: „Nemačko vlasništvo“ je zaplenjeno od strane saveznika. Zapadni saveznici ga predaju u vlasništvo austrijskoj vladi („podržavljena industrija“) Sovjetska okupaciona vlast ga ostavlja pod sopstvenom upravom.</p>
<p>1946.g.: US-američki atomski eksperimenti na Bikini-Atoll; početak trke u naoružanju; Bugarska postaje komunistička zemlja.</p>	<p>1947</p>	<p>1947.g.: Sklapanje velike koalicije ÖVP-SPÖ</p>
<p>1947.g.: U Poljskoj, Mađarskoj i Rumuniji komunisti preuzimaju vlast.</p>	<p>1948</p>	<p>1948.g.: Uz pomoć Maršalovog plana ubrzava se obnova i izgradnja.</p>
<p>1947.g.: Oslobođenje od kolonijalizma: Britanci se povlače iz Indije. Osnivaju se države Burma, Indija, Istočni i Zapadni Pakistan (Bangladeš).</p>	<p>1949</p>	<p>1949.g.: Osnivanje jedne nove partije – „Savez nezavisnih“ („VdU“, preteča „Slobodnjačke partije Austrije“ – „FPÖ“).</p>
<p>1948.g.: Stupanje na snagu Maršalovog plana ubrzava političku i privrednu podelu Evrope („gvozdена zavesа“). Čehoslovačka postaje komunistička. U Nemačkoj zapadni saveznici ujedinjuju svoje okupacione zone i uvode svoju valutu – nemačku marku („D-marka“). Nakon toga SSSR uvodi blokadu Zapadnog Berlina (do maja 1949.g.); osnivanje Savezne Republike Nemačke - BRD (23. maja) i Demokratske Republike Nemačke - DDR (7. oktobra); izgradnja zaštitnih pojasova i pojačana kontrola granice prema BRD od strane DDR-a.</p>	<p>1950</p>	<p>1950.g.: Povećanja cena izazivaju proteste u Austriji. Sindikati su protiv demonstranata.</p>
<p>1948.g.: Oslobođenje od kolonijalizma: Malezija postaje nezavisna.</p>	<p>1951</p>	<p>1953.g.:</p>
<p>1949.g.: sve veća podela sveta na blokove; osnivanje NATO-a („Severno-atlanski pakt“) i „Savet za obostranu privrednu pomoć“ – „COMECON“; SSSR vrši pokus na svojoj prvoj atomskoj bombi; osnivanje Narodne Republike Kine; osnivanje Saveta Evrope.</p>	<p>1952</p>	<p>3. mart: Staljinova smrt; Nada Austrije za sklapanjem Sporazuma o državnosti raste. 9. juni: Kontrola osoba na demarkacionoj liniji se ukida.</p>
<p>1950.g.: početak Korejskog rata</p>	<p>1953</p>	<p>1954.g.: Pregovori o državnosti na Berlinskoj konferenciji ministara vanjskih poslova se prekidaju zbog dodatnih zahteva SSSR-a.</p>
<p>1951.g.: osnivanje Evropske zajednice za uglj i čelik</p>	<p>1954</p>	<p>1955.g.: 24. mart: SSSR poziva saveznog kancelara, Juliusa Raba, na pregovore o državnosti u Moskvi. 14. april: Saglasnost i izgledi za uspeh pregovora o državnosti Austrije 15. maj: Potpis Ugovora o državnosti Austrije u dvorcu Belvedere u Beču 25. oktobar: Poslednji saveznički vojnik napušta Austriju. 26. oktobar: Austrija se obavezuje na „neograničenu neutralnost“ (od 1965.g. je 26. oktobar austrijski nacionalni praznik). 14. decembar: Austrija postaje član UN-a.</p>
<p>1951.g.: Oslobođenje od kolonijalizma: Libija postaje slobodna.</p>	<p>1955</p>	<p>1955.g.: pristupanje Savezne Republike Njemačke NATO-u; SSSR osniva odbrambeni savez „Varšavski pakt“.</p>
<p>1953.g.: Ustanak u DDR-u biva ugušen uz pomoć sovjetskih trupa; kraj Korejskog rata.</p>	<p>1955</p>	
<p>1953.g.: Oslobođenje od kolonijalizma: Egipat postaje nezavisan.</p>	<p>1955</p>	
<p>1954.g.: Oslobođenje od kolonijalizma: poraz francuskih trupa u borbi protiv boraca za slobodu u Vijetnamu; nezavisnost i podela zemlje na Severni i Južni Vijetnam; Kambodža i Laos postaju također nezavisne.</p>	<p>1955</p>	
<p>1955. do 1966.g.: nastavak vladavine velike koalicije ÖVP-SPÖ</p>	<p>1955</p>	